

Tuyuun Hebrew-ᵞuruanun

Agaayyutim Uqalᵞa Uqaqtigiplugu Iḡñiñi

¹ Inilḡaanimma Agaayyun uqaqtuḡ sivil-
liaptiknun sivuniksriqiritigun akulaiḡḡugu
atlakaagiiḡḡugich.

² Aglaanpakma makunani aqulligñi uvluni
Agaayyutim uqautigaatigut Iḡñiḡmigun,
nalunaiḡsaḡmigun paitchaktaaḡuplugu
supayaanik, aasriiñ ilaagun iñiḡnikkani nuna.

³ Agaayyutim kamanautaa qiñiḡnaitchuḡ.
Aglaanpakma kamanaun ḡausaiñaḡtuḡ
Iḡñiḡuruakun Agaayyutillapiatun itluni.
Iḡñiḡuruam tigummiugagaa supayaaḡ uḡaliḡmigun
saḡḡiḡaḡtuatigun. Piinamikamigich iñuich
killuḡsautaat, aḡuvinniḡsuḡ taliḡpianun
kamanagñiḡsram pakmani.

Iḡñiḡ Kamanatluktuḡ Isaguliḡmiñ

⁴ Taatnaḡhuni kamanatluksiḡluni israḡuliḡniñ
Agaayyutim atchiḡñiḡaa kamanatluktuamik
atiḡmik iliḡisa atinḡitñiñ.

⁵ Atakkii Agaayyutim nalliatunniiñ israḡulḡich
nipliutisrimaitchaa, itna,
“Ilvich Iḡñiḡigikpiñ.

Uvlupak nalupḡinaigikpiñ iḡñiḡiplutin takku-
atni iñupayaat.” *Psalm*
2:7

Naagasuli itnaḡsimaitchuḡ israḡuliḡmun,
“Aapaugisiruḡa ilaanun aasrii uvaḡa Iḡñiḡilugu.” *2*
Samuel 7:14; 1 Chronicles 17:13

6 Aasriipsuuq, tuyuǵiyasripmagu Iǵñiguruuq
 aǵalatiqatini iñunnun marrumani nunami
 nipliǵñiqsuq, itna,

“Iluqatiñ Agaayyutim israǵulǵiñ purvigilitruñ.”

Deuteronomy 32:43

7 Suli uqautigigai israǵulgich, itna,

“Israǵulgich anuǵiǵuqtinniǵai,
 savaktiniasriiñ ikualaruǵuqtitlugich.” *Psalm*
104:4

8 Aglaan Iǵñiguruamun uqaqtuq,

“Agaayyuun, aǵalatchiraugisirutin taimuǵa.

Aǵalatkisigiñ aǵaayuqautiiñ nalaunǵaǵikun.

9 Quviagigiñ nalaunǵaruǵliq aasrii uumigiplugu
 nalaunǵaitchuǵliq.

Taatnaǵhuni Atanǵum, Agaayyutvich,
 piksraqtaǵiǵaatin qaitchiplutin
 pitlukuamik kamakkutmiglu quvianamiglu
 tamatkunakǵapayaaq piqatipniñ.” *Psalm*
45:6-7

10 Itnasuli uqaqtuq ilaagun,

“Ataniiq, aullaǵniisaqqaǵataǵiǵmi iñigiñ nunalu
 qilaglu argapnik.

11 Tamatkua piungigñiaqtut, aglaan ilvich
 itchaǵataqtutin.

Iluqatiñ tamatkua utuqqǵaǵuǵniaqtut
 aasriiñ atnuǵaaluktun suungigutiñ.

12 Uligaatun imuniǵitiñ

aasrii simmiǵutiñ atnuǵaaluktun.

Aglaan ilvich atlanǵuǵumiñaitchutin

suli ukiutin isrukhitchumiñaitchut.”

Psalm

102:25-27

13 Aasrii nalliatnun

israǵulgich

uqautrillaksimaitchuq itna,

“Aquvittin taliqpinqma tunjaani
 anjalatchiqasiutilutinaasrii uvamnik
 akiilillapiaǵniahatnunaaglaan iluqaitñik uumi-
 girivich.” *Psalm*

110:1

14 Israǵulgich savaktaulhiñaqtut irrusriuplutinj.
 Tiliraurut ikayuquplugich tamatkua annautraun-
 niaqtuanik.

2

Kamanaqtuaq Anniqsuǵiaq

1 Qiñiǵikput Iǵñiǵuruam kamanatlulha
 israǵulinqniñ. Taatnaǵuta piñiqipiaqtuksraurugut
 qaunatqiaǵiǵulgich tusraakkavut. Tupigiguqtigik
 tamatkua taggivaktaǵumiñaitchugut
 ilumutuuruamiñ.

2 Uqakipayaaq israǵulgich uqautigikkañat
 payañaitchuanuruq. Aasriiñ kiñapayaaq
 navguiruaq maligutaksramik tupiksriñǵitlunilu
 nalliusriaqǵisuruq anasriññuqsautmik.

3 Taatniitpan qanuǵuta annañniaqpisa
 anasiññuqsagviksaptikniñ suksraǵingitchuptigu
 anniqsuǵiaq? Atangum Jesus uqautigiqqaagaa
 taamna anniqsuǵiaq. Aasriiñ tamatkua
 tusraaqqaqtuat uqahǵmik qañiqsitkaat
 nalupqinaiqǵugu uvaptiknun ilumutuuniplugu.

4 Agaayyutimtuuq ilisimapkaǵniǵai at-
 lakaagiiisigun quviqnaqhutin savaatigun,
 suli Ipqitchuam Irrutchim aatchuutaigun
 pisuligmigun.

Sivulliuqtaat Anniqsukkauruat

5 Aasriiñ Agaayyutim piksraqtaagiñgitchai isragulgich aňalatiksraulugich nunami tik-itchaġumaruami. Taamna uqautigigikput.

6 Aglaan Agaayyutim uqałhani aglausimaruq, itna,

“Agaayyuun, suvaata isrummatigitlaniqpiun iñuħhiñaq?

Naagaunniñ suvaata qaunagitlaniqpiun iñuum igñiña?

7 Sivikitchuami kamanaitłuktitauraallakkaluqaługu israguliñniñ,

niaquusriġñigiñ kamanautmik kamakcutmiglu,

8 suli inillakkiñ aňalataġitlasriplugu supayaaq.”

Psalm 8:4-6

Taamna uqałiq uqautigigaluaqtitlugu Agaayyutmun inillañniplugu iñuk aňalatchirauplugu supayaamik, pakma qiñingitchikputsuli iñuum aňalatchitłapiaqtilaaña supayaamik.

9 Aglaali qiñigikput Jesus “sivikitchuami kamanaitłullaklugu israguliñniñ.” Agaayyutim iħuaqqutmigun tuqupkaġniġaa pisigiplugich iñupayaat nanipayaaq. Taatnaqlugu niaquusriġniġaa kamanautmik kamakcutmiglu.

10 Agaayyutim aňalanniġai supayaat, suli supayaat sagviġniġaat kamanautaa. Aasriiñ nalauttuq Agaayyutmun naamasipkaqamiuñ igñi nagliksaħkun tikiutitquplugich iñugiaktuat igñigich qilañmun. Taamna igñiq aullaġniiriġuġniġaa anniqsuġiañatnun.

11 Taamna ipqiqsitchiruaq iñuñnik Agaayyutmun suli tamatkua ipqiqsitauruat iluqatiñ aapaqaġniqsut atautchiiñamik. Taamna pisigiplugu

Jesus-ñum kannjugingitchaa taiyuliksrarjat ukpiqs-riruat aniqatiumiñik.

¹² Nipliqhuni Agaayyutmun, itna,

“Iłitchuǵipkautigigisigikpiñ aniqatiumnun;
nangagisigikpiñ akungatni ukpiqtuanjuruat.”

Psalm 22:22

¹³ Itnaqhunisuli,

“Tunjavigigisigiga Ataniq.” *Isaiah 8:17*
Sulipsuuq,

“Uvaniittunja ililgaani Agaayyutim qaisanjiñi uvam-
nun.” *Isaiah 8:18*

¹⁴ Taapkua ililgaat timiqaqtut auqaqhutinlu. Taatnatun ilaa iñuguqtuq timiqaqhuni ilinjisitun. Tuqukami sannigutami timimigun piyaqqtulasriñigaa tuqupkaitlaruaq iñunjik, taamna tuungaq.

¹⁵ Jesus-ñum annautisrañigai tamatkua iñuich tigutaanuruat iñuuniqtutilaaǵmikni iqsiłhatigun tuqułǵmik.

¹⁶ Atakkii Jesus-ñum isrumaalutigingitchai isragulgich, aglaan ikayugugai iñuich kiñuviagikkañi Abraham-ñum.

¹⁷ Taatnamik Jesus iliruksrauruq aniqatiunjisun supayaakun. Taamna pisigiplugu ilunñuksripluni tuniqsimaruanuplunilu agaayuliqsiqpaguqtuq ilinjitñun. Jesus-ñum tuqułǵmigun püññigai iñuich killuqsautinich qinuiqsitlugu Agaayyun.

¹⁸ Jesus ilaaptuuq nagliksaaqtuq uuktuaq-siukami. Taatnamik ikayulgunigai tamatkua ukpiqs-riruat uuktuaqsiupmata ilaaton.

3

Jesus Kamanatluktuq Moses-miñ

¹ Aniqatiumaan, pigigaasri Agaayyutim. Qilañmuqugaasri. Taatnamik isrummatigiraksragigiksi Jesus tilirauruaq Agaayyutmiñ, ilaaptuuq agaayuliqsiqpauruq ukpigikkaqput payañaitlugu.

² Jesus tuniqsimmatriruq Agaayyutmun piksraqtaagirimiñun atriplugu Moses-tuuq tuniqsimmatriruaq Agaayyutim iluqaani tupqani savautrikami Agaayyutim iñuiñik.

³ Taamna iñuk nappairuaq tupigmik kamakkusriaqatluktuq tupigmiñ. Taatnatuntuuq Jesus kamakkusriaqatluktuq Moses-miñ. Moses savautrillautagaluqtuq Agaayyutim iñuiñik Jesus savautrillautatluktuq.

⁴ Tupipayaaq nappairiqaqtuq, aglaali Agaayyutim sua iluqaan nappakkağigaa.

⁵ Moses-guuq tuniqsamaruq iluqaani tupqani Agaayyutim, aglaan savaktaulhiñaqhuni. Moses nipliqsamaruq sunik uqautauniaqtuanik sivuniksrani, [amiami Christ-mik].

⁶ Aglaan Christ tuniqsamaruq igñigupluni anjalatchiruaq iluqaanik tupigmik. Iluqata ukpiqsriruani Agaayyutmik, uvagut tupigigaatigut Agaayyutim ukpiqsrisiqagupta niğiugaqaguptalu isruanunaglaan.

Minguiqsiagviqaqtut Agaayyutim Iñui

⁷ Tarraasriñ Ipqitchuaq Irrusriq uqaqtuq, “Uvluvak tusraayupsiuñ Agaayyutim nipaa,

⁸ siqquqsilağniaqasigik isrummatigikkasri, taipchunatitun akilliliqsuiruatun Agaayyutmik

uvlumi taivrumani suviksrailaami.

9 Aapaapsi uaktuapiagatagaatna arguagipluna qin'igaluaqługich savaatka.

10 Taatnaqluna malgukipiani ukiuni uumitchautriruna taipchunina inuqatigiiñik, aasriin uqaqluna, 'Pigisupayaakkanat killuuruq.

Kanjiqsimaitchaat ilitqusriga.'

11 Tarra akiqsruqtuna uvanun uumitchallamni, itna,

'Isiqtitchumiñaitchitka nunamun akiqsruutigikkamnun inijitñun minguiqsiaqvgitqukkamnun.' ” *Psalm 95:7-11*

12 Taamna Ipqitchuam Irrutchim uqagikkaña. Taatnamik qaunatqiagiutisitchi avatmun. Avalangitchumuusriñi inuuruamiñ Agaayyutmiñ pisigilugu killuqsaun ukpiqqutaiñglu uummatipsitñi.

13 Aglaan pitchuksaagutisritchi avatmun taiyugnanñansuli “Uvluvanmik” suli tusraatlanñapsi Agaayyutim nipaaniñ tupiksritlanñapsilu. Tupiksriñgitchupsi nalliysi siqquqsiviaqtuq ilaatni killuqsautmun sagluqipkañuni.

14 Takku iluqata pigigaatigut Christ-ñum ukpiqsimaauragñaigupta ukpiqsriñlaptiktun aullañiñhaniñaglaan tuniqsimalutalu payañaiğuta isruanunaglaan.

15 Itnaqsimaruq,

“Uvluvak tusraayupsiñ Agaayyutim nipaa siqquqsilaagñaqasigik isrummatigikkasi taipchunatitun akillil'iqsuiruatun uvlumi taivrumani suviksrailaami.” *Psalm 95:7-8*

16 Kisut tusraaniqpatrun Agaayyutim nipaa ak-illiliqsuipmata ilaanik? Aa, iluqatin taipchuanurut iñuich Moses-ñum annisikkañi Egypt-miñ.

17 Kisutmi Agaayyutim uumitchautiniq-pagich malgukipiani ukiuni? Aa, iluqatin taipchuanuniqsut killuqsaqtaqtuat tuquplu-tiñaasriiñ suviksrailaami.

18 Agaayyun akiqsruñiqsuq inñiñun, “Isiqtitichumiñaitchitka nuna-mun akiqsruutigikkamnun ilinñiñun minguiqsiagvigitqukkamnun.” Kisut Agaayyutim uqautigivagich taatna? Aa, iluqatin taipchuanurut tupiksriñgitchuat Agaayyutmik.

19 Tarra ilitchuñgigikput ukpiqsriñgisilañat, taatnaqhutiñaasriiñ tikitichumiñaiññiqsut kinilirviksragmikkun, taavrumuñanunamun Agaayyutim akiqsruutigikkañanun ilinñiñun.

4

1 Taatnamik Agaayyutim akiqsruutaa minguiqsiagviksrakun itchugaaqtuq. Anaya-suktuaqta nalliqsi tikiñgitpiaqtuq taavrumuñanun minguiqsiagvinñun.

2 Takku inñuktitudun suviksrailaami inilgaallapiaq uvaguttuq tusraapmigikput ilaan nipaa tusraayugaagiksuakun. Aglaan tusraakkañata anniqsunñiññai, takku Agaayyun ukpiñginitlugu.

3 Uvagut ukpiqsriruani minguiqsiagqataurugut Agaayyutmi nipliutaatun,

“Akiqsruqtuñanun uumitchallamni,
 ‘Isiqtitichumiñaitchitka nunamun
 akiqsruutigikkamnun ilinñiñun
 minguiqsiagvigitqukkamnun.’ ” *Psalm 95:11*

Itnaḡniqsuq taamna savaani naasrimagaluaqti-
tlugich iñigatałhaniñaglaan nunam.

4 Aglausimaruuq samma taavrumuuna
tallimat malḡuḡuutaatigun uvlut itna,
“Agaayyun minguiqsiaqtuq savaaḡmiñiñ tallimat
malḡuḡuutaatni uvlut.”

5 Tusraakkaptitun sivuani itnal-
gitchuq, “Isiqtitichumiñaitchitka nuna-
mun akiqsruutigikkamnun ilinjitñun
minguiqsiaḡvigitqukkamnun.”

6 Tarraasriiñ taipchua tusraaqqaq-
tuat tusraayugaaḡiksuamik isingitchut
Agaayyutim minguiqsiaḡvianun ukpiqs-
riñḡiḡmiktigun. Taatnamik isitlasrugaaqtugut
minguiqsiaqatauliksraptiknun Agaayyutmi.

7 Agaayyun inillaitqikuq atlamik uvlumik
taiplugu “Uvluvaḡmik.” Iñugiaktuat ukiut
pianikmata uqautigitqikkaa tumigiplugu David,
uqaliqtigun tusraakkaptigun itna,
“Uvluvak tusraagupsiuḡ Agaayyutim nipaa
siqquqsilaaḡniaqasigik isrummatigikkasi.”

Psalm 95:7-8

8 Tarra Joshua-mtuuq iñui Agaayyu-
tim minguiqsiaqtinniqpagich, Agaayyutim
uqaḡitqikkayaitchaa atla uvlug David-kun.

9 Taatnamik iñui Agaayyutim isitlasrugaaqtut ak-
iqsruutauruamun minguiqsiaḡvinmun.

10 Atakkii kiñapayaaq isiqtuaq Agaayyutim
minguiqsiaḡvianun, nutqaqmiuq savaaḡmiñiñ
Agaayyun nutqaqmatun savaaḡmiñiñtuuq.

11 Ki, sakuukta isiguguta minguiqsiaḡvianun
Agaayyutim. Tupiksriñgitchuksraungitchugut
atrilugich sivulliaavut suviksrailaami

isingitchuat taavrumuŋa minguiqsiagviŋmun ukpiqqutailigimiktigun.

12 Uvvatakku uqaŋha Agaayyutim uumaruq sanŋillapiahuni. Qamuŋaagatlaruq iŋuum iŋuusrianunlu irrusrianunlu suli isivgiuqlugu isrummataalu kimmutaalu, atriplugu ipillapiaqtuaq avatmulik avguiraqtuq saunŋiŋik sagviqlugu patqa.

13 Suli Agaayyutim sivuŋaani qanusripayauraq uumaruaq iriqsimangitchuq, aglaan supayaaq sagviruq qiŋiqnaqhuni irraknun ilaan isivgiugiyumaaqtuam uvaptiknik savaaptikniglu.

Jesus Kamanaqtuaq Agaayuliqsiqqak

14 Taatnamik, ki ukpigilakput payaŋaiguta Jesus, Agaayyutim Igŋiŋa, kamanaqtuaq agaayuliqsiq-pagikkaqput. Ilaa apqusaananiŋniqsuq qilaktigun sivuŋaanun Agaayyutim.

15 Takku agaayuliqsiqqakput isumaaluqataut-laruq ilisimapluni qanutun sayaisilaaptiknik. Ilaa aŋiqusaaqsiupmiuq uvaptiktitun supayaatigun, aglaan killuqsangitluni.

16 Taatnamik sivuŋaŋiutisa ihuaqquatriqaqtuamun Agaayyutmun nalupqisrunŋiguta, ilisimalugu Agaayyun ilunŋuktaqaqtuaq ihuaqqu triginiakkaqput ikayugnaqsiragigupta.

5

1 Ilisimalapsisun Agaayyutim aglausimaruamiŋ uqaŋhaniŋ, qaukkipayaanat agaayuliqsit piksraqtaanuraŋniqsuq akunŋatniŋ iŋuich savautitquplugu Agaayyun pisigiplugich iŋuich. Ilaa qaitchiruksrauruq aatchuutinik

tunillautiniglu killuqsautinjitñun Israel-aagmiut. ² Ilaa iñulhiñaupluni injmiñik ilisimaruq sayaisilaagmiñik. Taatnaqhuni agganairrutitlagai tamatkua killuqsauqtuat pisağaluaqatin.

³ Ilumun aatchuqtuksraupmiraqtuq tunillautinik killuqsautmiñun pitrigaluallağmi killuqsautinjitñun Israel-aagmiunjuqatmi.

⁴ Agaayuliqsiqpauliq kamakkutiqaqtuq. Aasriiñ kiñaunniiñ iñuk agaayuliqsiqpautlaitchuq injmigun; piksraqtaanjuruksrauruq Agaayyutmiñ Aaron piksraqtaanjupmatun.

⁵ Taatnatuntuuq Christ kamanagnaqsangitmiuq injmiñik agaayuliqsiqpannun qaukhiğusaguni. Aglaan Agaayyutim piksraqtaagigaa nipliuti-plugu,

“Ilvich Iğñiğigikpiñ.

Uvluvak nalupqinaigikpiñ iğñiğiplitin takku-atni iñupayaat.” *Psalm*

2:7

⁶ Uqagipmigaaqtuuq atlamiimma,

“Ilvich agaayuliqsigigikpiñ Melchizedek-tun iliplugu,

aasriiñ agaayuliqsaugisirutin isruitchua-mun.” *Psalm*

110:4

⁷ Jesus nunamiitnami agaayuniqsuq nipitus-ripluni qulvisigun Agaayyutmun annautitqupluni tuquhiğmiñ. Kiggusriaqağniqsuq taluqsriplunikii Agaayyutmik.

⁸ Iğñiğugaluannağmi nagliksaauqtuq atriplugich iñuich nagliksaauqmatun. Taatna nagliksaauqami iliiñiqsuq tupiksrihiğmik.

⁹ Pakma tuquanikami Jesus naamasiruoq, aasriiñ anniqsuitlasiruoq iñuñnik taimuña tupiksrirua-payaanik ilaanik.

¹⁰ Agaayyutim taiyuutchiqługu agaayuliqsiqpanmik Melchizedek-tun iliplugu.

Kilikuutit Qapiqungilluta

¹¹ Uqautiksraukkagaluagtugut taavrumuuna Melchizedek-kun. Aglaan sakiqnaqtuq kanjipsikautigihksraña taamna ilipsitñun, takku tusraasrunğitchusri alapisaaqpaitłusri.

¹² Pakma ilisautriğugumiñaqsigaluaqtusri aglaan ilisautriqaqtuksraurusrisuli ilisautripsaaqtuksrauramik ilipsitñik sivulliqsigun ilisauttutauratigun Agaayyutim uqalhiñi. Aniqammiuraton miluktugtksrausrugaagñiqsusri niqipiatutłaitłusri.

¹³ Kisupayaaq miluktugtuaq aniqammiuraton ittuq. Taatnatun iñuk ukpiqsriaqsikami Jesusmik ilitchuğingitchaasuli atlakaagñiksilaanjak nalaunñaruamlu killuuruamlu.

¹⁴ Aglaan niqipiaq pigigaat iñuguaniksamaruat. Taatnatun iñuum ilisağuullapiaqtuam uqalhanik Agaayyutim kanjqsitłasisaiñagagigai sakiqnaqtuat sulı puttuqsritłasriragigaa sum nalaunñatilaanja killuqsautatilaanjalı.

6

¹ Taatnağuta uqautigingiğlavut sivulliich qağanaqtuat ilisauttutauruat Christ-kun. Iñuguğnaqsigaatigut. Ilisautriñğiqsa sivulliuplutin ilisauttutauruanik, itnautauruat mumiguni savaanjiñiñ tuqułhum sulı mumiguni Agaayyutmun ukpiqsriłikun,

2 suli ilisautriluni paptaagiliqtigun suli inillailuni arganik inunun, suli ilisautriluni anitqilhatigun tuqunaruanik atanniilikunlu isuitchuakun. Taap-kua ilisauttutigai aniqammiurat.

3 Aasriin qulvaqtaaqta ilisauttutinun inuguaniktuanun inunun, ami Agaayyutim pisuhigikpaun.

4 Inuk ukpiqsriruaguaniktuaq kanjipsipkakaunanikami Agaayyutim qaumanagan, uuktuananikamilu aatchuutauruamik qilamini, piqasriutianikamilu Ipqitchuami Irrutchimi,

5 uuktuananikamiunlu nakuulha uqalhan Agaayyutim suli sanjiqalha Agaayyutim anjalatchisaan,

6 tarra—taatnasiq ukpiqsriruaguaniktuaq taggivaqumi maliguagaluagiminiin Agaayyutmik mumitqikkuminaitchuq. Atakkii taatnatchim inuum kikiaktuutitqilgitmatun pigaa Igniya Agaayyutim, suli mitautigiplugu ilaan tuqulha.

7 Inuk ukpiqsrimaaqtuaq Christ-mik ikayusuaqatuaq nunatun qaunakkusiaqatuaq silalukman, aasriin nauriraqtuaq niqiksrarik tamatkununa nunaliqiraunun.

8 Aglaali inuk tunutchiruaq Christ-mik suk-sraungiqsitauruq nunatun nauriraqatuaq kak-itlagnaqtuanik ikikkaugisiruanik isruani. Taatnasriq inuk anniqsungitchuq.

9 Piqqagikkamaan, uqaqapta taatna nalupqisungitchugut itilaapsitnik nunagiksuatun aasriin annautrauniaqtsuri.

10 Agaayyun nalaunjaruqtakku. Pu-uyuguminaitchaa qanuq ikayuillapiqiqsi

Agaayyutim iñuiñik piqutigiplugu piqpaksriñiqsi ilaanik.

11 Suli kaviuñigikput atausriullaalusri ikayuiñiapiaquplusri isruanunaglaan sivuanisun. Taatnağupsi iñuuniqtutilaapsitñi nalupqinaiñiağiksi niğiugaqahiqsi.

12 Savautrituiñaqugipsigiñ Agaayyutmik. Piyummatigilugu maliguutisritchi atlanun ukpiqsriruanun akuqtuiruanun ukpiqsriñikun anuqsrukunlu Agaayyutim akiqsruutigikkañanik.

Agaayyutim Nalupqinaitchuaq Akiqsruutaa

13 Itnaami, Agaayyutim akiqsruqamiuñ Abraham atuñniğaa atini takku atqitchuq kamanatluktuamik ilaan atqaniñ.

14 Itnağniqsuq,
“Nalupqinaitchuamik quviasaapiagnağikpiñ
aatchuğutin iñugiallapiaqtuanik
kiñuviaksrapnik.”

15 Aasriiñ utaqquğataqami anuqsrukun akuqtuiruq Agaayyutim akiqsruutigikkañanik.

16 Iñuittuuq akiqsruğupmiut atuğlugu iñuum atqa kamanatluktuaq inmikniñ. Anğutauruam nalupqinaigağigaa nalupqinaiyautikun aasrii uqavaağutiksraq piiğlugu.

17 Uvvali Agaayyutim nalupqinaigukkaa tamatkunuña akiqsrukkağmiñun atlanğumiñaisilaaña sivunniutini aasriiñ nalupqinaiqługu atuğlugu atchi.

18 Agaayyun saglutlaitchuq. Taatnamik tunñavigikput Agaayyun atuqamiuñ akiqsruutini nalupqinaiyautinilu, atakkii uqałha atlanğutlaitłuni. Ilaan akiqsruutaanlu

nalupqinaiyautaanlu pitchuksaallapiagaatigut
tigummitqiaqiquplugu niğiugaq qaisauruaq
uvaptiknun qamannirviuplugu.

19-20 Niğiugağikkaqput kitchatun iñuutchipsitñun it-
tuq aullatlaitluni lu sanñipluni lu. Taamna niğiugaq
kisaqsamaruq qilañmi sivuğaani llapiaq Agaayyutim
liilaa talukuyaam tunuani inim ipqiññiqsrauruam
iluani. Kisaliqiri isiqtuq taruña piqutigipluta.
Taamna kisaliqiri ittuq Jesus agaayuliqsiqpaguq-
tuaq atriplugu taimña Melchizedek.

7

Agaayuliqsi Melchizedek

1 Tarra taavruma Melchizedek-ñum,
umialgum Salem-mi agaayuliqsaupluni lu
kamañañiqsrauruamun Agaayyutmun,
nalaunnigaa Abraham utiqtuuaq akiiliqqaaqługich
umialgich. Agaayyutinigaa ikayuusriaqaquplugu.

2 Aasrii Abraham-ñum Melchizedek
aatchuğniğaa qulinñuğutaanik utqutipayaakkağmi.
Taamna atiq Melchizedek sivulliuplugu
itnautauruq Umialga Nalaunñaruallhum, aasriisuli
umialgupmiuq Salem-mi itnautauruami Umialga
Qinñuiññam.

3 Iñuich naluniğaich aḡayuqaak sivullianjillu un-
niñ sumi annisilaaña tuqqutilaaña lu. Atriginigaa
Iğñiña Agaayyutim agaayuliqsiusugaaqhuni
qañapak taimuña.

4 Isrummatigisriun qanutun kamañaqtılaaña
taavruma aḡutim, unniikii Abraham-ñum
sivulliağikkapta kamañautiqaqtuam aatchuğniğaa
qulinñuğutaanik utqutikkağmi.

5 Aasriili Abraham kinuviaqagniqsuq Levi-mik aquagunaasriiñ Moses-mik. Tuvraqługu maligutaksraq Moses-ñum aglaaña Israel-aagmiupayaat qulinñuğutikuruksrauniqsut taap-kununa Levi-tkuayaanun agaayuliqsiğtuuanun. Taatnaqtuksrauniqsut iluqatiñ Israel-aagmiupayaat qitungağigaluaqtitlutin Abraham-mun.

6 Aglaali taamna iñuk Melchizedek Levi-tkuayaanuñiññağmi akuqtuiñiqsuq qulinñuğutmik Abraham-miñ. Injiqsruqtuq Agaayyutmun ikayuquplugu Abraham akiqsruusriaqaqtuq.

7 Iñuk qaitchiruaq ikayuusriaksramik kamanatluktuq iñuñmiñ akuqtuiruamiñ ikayuusriamik. Taamna ilumutuuruq.

8 Aasriili Levi-tkuayaat akuqtuiragtut qulinñuğutinik aasriiñ ilisimarugut tuqqutillañatnik, aglaali Melchizedek akuqtuiruq qulinñuğutinik, aasriiñ uqagimaitchuq tuqunilugu.

9 Uqautigillaglagu taatnatun, Levi kinuviaqtuummağmi kiñuagun akuqtuisuugaluaqhuni qulinñuğutinik, ilaan qulinñuğutikuniğaa Melchizedek-mun atakkii sivullianan Abraham-ñum taimmani taputiplugu.

10 Takku Levi anigaluaqtitnagu inniqsuq liilaa timaani sivulliağmi Abraham-ñum Melchizedek-ñum paaqmañ.

11 Taatnamik Levi-tkuayaat akuqtuiñiqsut maligutaksramik Moses-kun atuqtaksraqtu-ummaitnik analatchiñhatigun agaayuliqsit savautriñhatnik Agaayyutmik. Uvva savaañat tamatkua agaayuliqsit anniq-suiñhiñaułlapiagnañpan naamasilugu, suvaata

inuqsrağniqpa atlakauruamik agaayuliqsimik
aggiqsuksramik atrilugu Melchizedek
kinuviağingisaña Aaron-ñum?

12 Tarra Aaron-ñum kinuvianji agaayuliqsauruk-
sraunğiqsut, atakkii nutaaq agaayuliqsi aggiqsuq,
Melchizedek-tun ittuaq. Taatnamik maligutaksraq
añalatchiruaq savautriłhanik nutaam
agaayuliqsiqpaum simmiqsuksrauniqsuq.

13 Christ taamnatarra nutaaq agaayuliqsiq-
pauruq uqautigikkaqput. Christ-tuuq Levi-
tkuayaanğitchuq, nalliatunniñ sivulliaqatai
savautrimaitchut agaayuliqsauplutin
tunillaqtuğvinmi.

14 Atakkii nalupqinaitchuq Ataniqput kanjiałha
Judah-miñ. Moses-ñum uqautigimaitchai
taapkua Judah-tkuayaat savautritquplugich
agaayuliqsauplugich.

Atla Agaayuliqsi Melchizedek-tun Ittuaq

15 Uvvasuli nalupqinaipsaağniqsuq atla
agaayuliqsi atrilugu Melchizedek sagviqman.

16 Christ agaayuliqsiğungitchuq maligutaksram
tillisaitigun Moses-ñum aglakkañatigun
Levi-tkuayaanuruksrauluni, aglaan Christ
agaayuliqsiğuqtuq saññiagun iñuulhum
simmigumiñaitchuam.

17 Agaayyutim uqałhan nipliutiginiğaa Christ-
kun,

“Agaayuliqsaurutin qañapak taimuña

atriplugu Melchizedek.”

Psalm 110:4

18 Aasiili sivulliq tilliñ atuğumiñaiqsuq takku
sayaitłunił sumun ikayuutauyumiñaitłunił.

19 Maligutaksram nalaunnasripkagumiñaitkai iñuich Agaayyutmi. Aglaali nakuutluktuumik niğiuganiktugut nalaunnasripkaqhuta Agaayyutmi. Tamanna pisigiplugu qallilaagnaqtugut Agaayyutmun.

20-21 Agaayyutim nalupqinaigñigaa taamna nalupqinaiyautmigun. Aglaali Levi-tkuayaat agaayuliqsiguqtut nalupqinaiyautailaakun. Aasriili Jesus agaayuliqsiguqtuq Agaayyutim nalupqinaiyautaagun ilaanun, itnaqhuni, “Atanguruam akiqsruutigigaa isrummitqikkumiñaitluni, itna, Agaayuliqsaurutin taimuḡa.” *Psalm 110:4*

22 Taapkunuuna uqaliqtigun Jesus nalupqinaigutigigaa nakuutluktuum sivunniugutim.

23 Sulipsuuq, iluqatin sivulliich agaayuliqsit nayuutituiñatlaiññiqsut savaagmikni atakkii tuqułhum piiqsittagigai.

24 Aglaan Jesus agaayuliqsauruq nayuutituiñaqtuaq taimuḡa.

25 Taatnaqhuni annautitlapiagagigai qanumi-payaaq tamatkua iñuich utlautiruat Agaayyutmun inḡmigun, ataramik iñuuruq inḡiqsruutripłuni ilinḡitñik.

26 Tarra taatnasriq agaayuliqsiqqak inuḡigikput ipqitchuaq taqsraqtaitchuaḡlu pigiirrutaitchuaglu piisimaagtuaglu killuliqiriniñ, aasriiñ kamanaqsipkakkaupłuni qilaḡmi.

27 Inuḡingitchaa tunillaqtułksrani uvluḡagipman taipkumatitun qaukḡinḡisitun agaayuliqsit qaitchisuuruatitun tunillaqtuutmik, sivulliupługu inḡminḡ killuqsautmiknun suliasriiñ Israel-aagatminḡ killuqsautinḡitñun. Aglaan Jesus tuqukami sannigutami tunillaqtuḡiruruq inḡmiñik

atausrigmiaqlugu. ²⁸ Moses-ñum maligutaksrañagun sayaitchuat iñuich agaayuliqsit qaukliguguurut. Aglaan taamna maligutaksraq inuqnaiqsuq Agaayyutim igñi agaayuliqsiqpaguqtitmaun nalupqinaiyautmigun. Aasiñ agaayuliqsiqpaugisiruq taimuñ naamapluni supayaakun.

8

Agaayuliqsiqpaña Sivunniugutim Nutauruamlu Nakuutluktuumlu

¹ Tarra una uqautigikkaqput, naalagnillaksiun, piqaqtugut taatnatchimik agaayuliqsiqpanmik aquvittuamik taliqpianun aquppiutaqpanan kamañaqtuam Agaayyutim qilañmi.

² Savautriruq agaayuliqsiqpaupluni inimi ipqiññiqsrauruami agaayyuvipiamiittuami [qilañmi], iñuum nappangisañani aglaan Atangum inmiñik nappakkanani.

³ Qauklipayañat agaayuliqsit qaitchisuuruk-sraurut aatchuutininik tunillauginiglu Agaayyutmun. Taatnaqhuni agaayuliqsiqpakputtuuq aatchuutiqaqtuksrauruq Agaayyutmun.

⁴ Uvvaami Jesus nunami itchugaagumisuli agaayuliqsaunayaitchuq, takku atlanik agaayuliqsiqaqtuq qaitchisuuranik aatchuutininik tunillauginiglu tuvraglugu maligutaksraq.

⁵ Agaayuliqsiqpayaat savaaqagaqtut agaayyuvikpanmi nunami atrinulhiñaqtuami taggahhiñauruamiñu tuvraqlugu agaayyuvikpapiaq qilañmiittuami. Moses nappaqsaaqsilgataqmaun tupiq agaayyuvikpaksramun Agaayyutim uqautiniñaa, “Qaunatqiañgutin nappañumagiñ

tupiq tuvraglugu iliktigutaa ilisauttusriaġikkan iñġimi.”

⁶ Aglaan pakma Christ-ġum akuqtuġaa kamanatluktuqaq savautriġiq atlaniñ agaayuliqsiniñ savautriruaniñ nunami. Taatnamik Jesus-ġum akunniġutauruam atausiñġuqtitkai Agaayyunlu iñuillu nakuutluktuakun sivunniugutikun. Taamna nakuutluktuqaq sivunniugun tunġavigigaa Agaayyutim tuniqsimathanun, tupiksriġhanuunġilaq iñuich.

⁷ Uvvaami sivulliq sivunniugun patchisaiññiqpan, atlamik inuqnaġayaitchuq.

⁸ Agaayyutim quyagingiññiġai iñugikkani aasriiñ itnaqhuni,

“Taimanigu sivunniugutiqaġisiruġa nutaamik iñuiñun Israel-ġum Judah-mlu.

⁹ Itchumiñaitchuq atrinġatun sivunniugutim qaisaptun aapaanġitñun uvlumi taivrumani tasirriitikapkich aullautityaqġugich Egypt-miñ.

Tupigingitmatruġ sivunniugutiga taatnaqġugich suksraaġitka, nipliqsuq Ataniq.

¹⁰ Una sivunniugun inillañniġigaa Israel-aagmiupayaanun taivrumani uvlumi, nipliqsuq Ataniq,

Iġisigigaa maliġutaksraġa iñuġma isrummatinġitñun aglaglugulu uummatinġitñun, atrilugu iñuk aglakmatun kaliikkamun.

Iliñisa kamagigisigaatġa kisima agaayyutauluġa aasriiñ iliñich iñuginiaġitka.

¹¹ Taivrumanigu kiñaunniñ ilisautriyumiñaiapiaqtuq

nunaqatmiñik aniqatmiñiglu itnağuni,
‘İlitchuğiuñ Atanğuruaq.’

Atakkii kisupayaam ilisimapiağisigaña
kamanaiññiqsramiñaglaan kamanagñiqsramun.

¹² Takku ilunñugigisigitka tupigingitchaluaqtitluña.
Suli itqağitqikkumiñaigitka killuqsautiñich.”
Jeremiah 31:31-34

¹³ Agaayyutim uqautigikamiuñ nutaaq
sivunniugun tarra uqautiginigaa sivun-
niugutiğruaq utuqqaliruañuplugu. Supayaaq
atugnağumiñaiqman utuqqalipłuni piigaqtuq.

9

*Nunamitñaqtauruaglu Qilañmitñaqtauruaglu
Agaayumaagvik*

¹ Aasriili sivulliq sivunniugun atuqtaksraqaq-
tuq agaayuliqsitlu iñuillu savautriħksrañatigun
Agaayyutmik suli Agaayyutim irviagun nunamiit-
tuakun.

² Taamna Agaayyutim irvia malğunñik
iniqaqtuq. Sivulligmi inimi kialuuraqağvıqaqhuni
niğgıvıqaqhuni lu ipqitchuanik qaqqaligaanik,
taiyuutiqaqhuniasrii ipqitchuamik inimik.

³⁻⁴ Tuglian talukuyaam tunuani inauraq
taiyuutiqağniqsuq inimik ipqiññiqsrauruamik
piqaqtuq ikipkaiviliamik tiprağiksautinun pıliaq
kaviqsaamik manıñmik suli ipqitchuamik
suluutmik iluqani qaaligaaq kaviqsaamik
manıñmik. İluani ipqitchuam suluutim ilulik pıliaq
kaviqsaamik manıñmik imalik Manna-mik suli
ayauppiananik Aaron-ñum akutuqqalitlaruamik
suli uyaqqak aglaqaqtuak maligutaksramik.

⁵ Qaanani suluutim matuan isragullak tuglauqsi-maaraagnigaak Agaayyutim kamanautaa, ini Agaayyutim natqigutrisimaagvia killuqsautinik. Aglaan tamatkua sut uqautigitlaitchivut pakma.

⁶ Uqautitqiglagu, Agaayyutim irvia malgunnik iniaqtuq. Uvluqagipman agaayuliqsit isigagniqsut silalligmun inimun savautityaqlugu Agaayyun atu-umaragahatigun.

⁷ Aglaan kisimi qaukiat agaayuliqsit isilhiñauraqniqsuq ilulligmun inimun aasriiñ atausrigmiaqlugu ukiugagipman saagaqhuni aunmik qaisaksragmiñik killuqsautmiñun suli killuqsautaatnun Israel-aaqatmi killuqsauqtat naluhigmiktigun.

⁸ Taavrumuuna Ipqitchuam Ir-rutchim kaniqsipaqaatigut apqun inimun ipqiñiqsrauruumun anmanqisilaanjanik uvaptiknun napaniqttutillaanani silallium inim.

⁹ Taamna silalliq ini atrikusrautauruq iñuuvigikkaptikni pakma. Aatchuutit ikipkaqlugich tunillaautit nalaunqasripkatlaitchaat iñuk Agaayyutmi; iñuum aatchuutaiñ patchi-sailaaqtitkumiñaitchaat qaugrimmaagiutillautanani.

¹⁰ Tamatkua atuqtaksrat anjalatchilhiñaqtuq niqinigu imimigu suli igguutiksraqtugvikaanik. Iñuich tupiksriuksrauniqsut tamatkuniqa qaahhiñakun atuqtaksranik inillañniañhanunaglaan nutaanuruam nakuutluktuum sivunniugutim.

¹¹ Aglaali Christ aggianiktuq. Ilaan agaayuliqsiqpagigaa sivunniugutim nutaanuruam nakuutluktuum. Christ savautiriraqtuq kamanatluktuumilu nakuutluktuumilu agaayyuvikpanmi nunaknaqtaungitchuami suli

nappangisaŋatni iñuich.

¹² Christ isiqtuq ipqinñiqsrauruumun inimun saagasunŋaqani aunatnik niġrutit, aglaan isiqami tunillaqtuutiginiġaa auni piqutigipluta atausriġmiaqluġu. Taatnaqami anniqsuutigaatigut taimuŋa.

¹³ Atakkii taimani iñuk qaayuġnaqsiruaq killuliqihġmigun. Ilaa ipqiġsitqigaqtuq agaayuliġsim siqillaŋautipmagu atuqluġu aunat niġrutit suli kulavauram ikipkaqtam aġraŋa.

¹⁴ Tarra, nalupqinaitlullapiaqtuq aunŋanun Christ-ŋum salummaqtılaaŋa qauġrimmaagiutillautaptiknik savaanñiñ kanġruaqtam, atakkii tunillaŋutigiruq inmiñik killuutaitluni Agaayyutmun isruitchuakun IrrutCHKun. Taatnaqhuta savautriħhiñaaguqtugut Agaayyutmik iñuuruamik.

¹⁵ Tuqukami Christ akunniġutiġuġniqsuq Agaayyutmilu iñuŋmilu suli sanŋiqatitluġu nutaaq sivunniuġun. Taavrumuuna Christ-ŋum tasutlasigai iñuich tuquruksraurat piqutigipluġu tupiksriñġiħhat malġutaksramik sivulligmi sivunniuġutiġruami. Tasuġniġai iñuich Agaayyutim piksraqtaaġikkani akuqtuitqupluġich isuitchuamik paitchaktaaksrautmik, amiami iñuuliġmik isruitchuamik Agaayyutmi.

¹⁶ Sivunniuġun Agaayyutim inillakkaŋa atriqaqtuq sivunniuġutmik iñuum aglagikkaŋanik iñuunŋaġmi. Tuquanikpan iñuich iħisimarautlaruksraurut tuquħhanik taavruma iñuum aglaktuam sivunniuġutmik.

¹⁷ Takku iñuum sivunniuġutaani sanŋiqutaitchuq iñuunŋaan taavrumiŋa aglaktuaraq. Aglaan

aglaktuam tuqułhan aquagun sivunniugutaa sanñinigaqtuqtarra.

18 Taatnatuntuuq sivulliq sivunniugun sanñiqaqmiuq tuqułhatigułhiñaq niğrutit auñatigunlu.

19 Moses-ñum uqautiqqaaqamigich iñuich tillisipayaat maligutaksram tiguniğai auñat nuğğaiç ilaplugu imiğmik suli kaviqsaq ipnaim mitqualu hyssop-ñum akiğuaniglu, aasrii siqillakługich makpiğaat iluqaisalu iñuich, 20 nipliçhuni ilinjitñun, “Taavruma augum nalupqinaigaa sivunniugun Agaayyutim tillisigikkaña ilipsitñun.”

21 Taatnatunsuli Moses-ñum siqillañniğaa auk ipqitchuamun inimun taputiplugich sut atuguuruat savautrihigmi Agaayyutmik.

22 Tarra, Agaayyutim maligutaksrañaguaçhuni supayaqayaq salummakkausruuruq aukun. Agaayyun natqigutriyumiñaitçuq killuutinik auk maqipkağaluaqnagu.

Christ-ñum Tunillaqtułhan Piiğai Killuqsautit

23 Taatnaçhuni Moses-ñum ipqiçsak-srağirağniğaa siqillautiqalçhagun auñmik ipqitchuamun inimun tuvrautauruamun qilañmiittuamun. Aglaan nakuutluçhuni tunillaun inuqnaqtuq inimun ipqitchuamun qilañmiittuamun.

24 Atakkii Christ isingitçuq ipqitchuamun inimun savaagikkañatnun iñuich, tuvrautaułhiñaqtuamun ilumutuuruamun ipqitchuamun inimun. Aglaan Christ isianiktuq

qilaŋmun sivuġaallapiaŋanun Agaayyutim
akunnigutchiutaupluni pisigipluta.

25 Qaukiata agaayuliqsit Israel-aagmiunuruat
isiġuuruq ipqiññiqsramun inimun ukiutaugagipman
saagaaqhuni auŋanik niġrutim. Aglaan
Christ aatchuutigilġataqtuksraungitchuq inmiñik
akulaiqġugu.

26 Taatna Christ aatchuutigitqigaqtuk-
sraugumi nagliksaatqigaaqtuksraunayaqtuq
iñiqtaulhaniñaglaan nunam. Aglaan pakma
Christ sagviġñiqsuq atausriġmiaqġugu piġiaqġugu
killuqsaun tunillaautigipluni inmiñik.

27 Iñupayaaq tuquruksrauruq atautchimi, aas-
riiñ aquagun taavruma atannikkauluni.

28 Taatnatuntuuq Christ tuquruq ataus-
riġmiaqġugu piġiaqġugich killuutinich iñupayaat.
Sagvitqikkisuruq tugliani, piġiasruŋaqnagu
killuqsaun aglaan annautityaġlugich utaqqiruat
ilaanik

10

1 Maliġutaksraŋa sivunniugutigruam
tikkualhiñaġniqsuq naamasiruumun tu-
nillaautaanun Christ-ŋum, taġġaġiñhiñaqġugich
ilumutuuruam. Ukiugagipman piqutigiplugich
iñuich agaayuliqsit aatchuġuurut tunillaautinik.
Aglaan tamatkua tunillaautit killuutaiqsitlaiññiqsut
iñuŋnik tunillaqtuqtuanik.

2 Tunillaautit killuutaiġitlakpata iñuich nutqau-
tianikkayaġaat tunillaqtuġiq inilġaanimma. Atakkii
iñuich ukpiqtuanuruat salummaqtinniqpata
atausriġmiaqġugu itqagitqikkayaitkaich killuutitin
qauġrimmaġiutillautaġmikni.

³ Aglaan tamatkua tunilla autauruat itqaqtirrutauragtut killuutin itñun ukiugagipman.

⁴ Takku aunat nigrutit piigiyumiñaitchuq killuutmik.

⁵ Taatnaqhuni Christ uqaqtuq nunamuyasrikami, itna,

“[Agaayyutmaan,] Piqagukkumiñaitchutin tunilla utinik aatchuutiniglu aglaan timiqaqtillugu uvamnik tunilla utigitqulugu.

⁶ Ikipkaqlugich aatchuutit tunilla utitlu killuutaigutiksrat quyalisaungitchut ilipni.

⁷ Aasriiñ nipliqsun, ‘Agaayyutmaan, aggiqsun, savaagityaqlugu pisulhiñ, aglaksimat hatun makpigaani uvapkun.’”

Psalm 40:6-8

⁸ Sivulliani itnagniqsuq, “Piqagukkumiñaitchutin tunilla utinik aatchuutiniglu, ikipkaqlugich aatchuutit tunilla utitlu killuutaigutiksrat quyalisaungitchut ilipni,” injanugaluannaisa maligutaksrakun.

⁹ Tugliani nipliqsuq, “Agaayyutmaan, aggiqsun, savaagityaqlugu pisulhiñ.” Taatnaqami Christnum suksraagnigaa sivulliq sivunniugun tunilla utituummaisa aasrii inillaklugu nutaaq sivunniugun.

¹⁰ Tarraasriiñ Christnum tupiginigaa Agaayyutim pisulha. Tunilla utigikamiun timini pisigiplugich killuutit ipqiqsagaatigut nalaunnapkaqhuta Agaayyutmi atausrigmiaqlugu.

¹¹ Aasriiñ agaayuliqsipayaaq savautriraqtuq uvlugagipman qaitchipluni atanjutlailaanik tunilla utinik killuutaigiyumiñaitchuanik.

12 Aglaali Christ qaitchianikami atautchimik tunillautmik killuutinun, aquvittuq taliqpianun Agaayyutim minguiqsiagiaqhuni savaagmiñiñ taimuḡa,

13 taimakḡaniñaglaan utaqqip!uni tarani uumigirini akiil!iksraḡatnunaḡlaan.

14 Takku atautchikun tunillaatikun killuutaigñigai taimuḡa tamatkua ipqiqsitauruat.

15 Taavruma Ipqitchuam Irrutchim nalupqinaigñigaa uvaptiknun, itnaqhuni,

16 “Una sivunniugun inillaḡniagiga Israel-aagmiupayaanun taimani uvlumi, nipliqsuq Ataniq.

Iligisigiga maligutaksraḡa iñuḡma isrummatin!ñun aglaglugulu uummatin!ñun.” *Jeremiah 31:33*

17 Nipliqsuqsuli, itna,

“Killuqsautin!ich nalaunḡairrutin!llu

itqag!tqikkumiñaitmitka.” *Jeremiah 31:34*

18 Taatnamik killuutit natqigutikkaukpata, ikipkaḡlugich tunillaatiksrat pisigilugich killuutit inuḡnaḡumiñaiqsut.

Qallilaaqta Agaayyutmun

19 Aniqatiumaan! Pakma taluqsrautairrutitaaqtugut isiksraptiknun Agaayyutim sivuḡaanun, atakkii Jesus-ḡum tunillaatiginigaa auni.

20 Christ-ḡum aḡmautinigaatigut nutauruamik apqutmik sivuḡaanun Agaayyutim. Agaayuliqsiqpaktun qallilaaqtuatun Agaayyutmun amunatchianun talukuyaam, uvaguttuuq qallilaatlasipmigikput Agaayyun timaagun Jesus-ḡum aatchuutigikkaḡagun tuqupluni.

21 Suli kamañaqtuamik agaayuliqsiqaqtugut Jesus-mik atanguruamik Agaayyutim tupqani, amiami ukpiqsriuanun.

22 Taatnağuta qallilaqta Agaayyutmun ilumutuğuglugu uumman nalupqisruu-taillaqiağlugu ukpiqsriiqput, atakkii Christ-ñum siqillaqamisigut aumñik salummağai qauğrimmağiutillautavut killuqsautiptikniñ suli iğguqhuta imiğmik ipqitchuamik.

23 Tigummitqiağiglakput niğiugaq uqautigikkaqput qanuğliqaangiguta takku Agaayyun akiqsruiruaq tuniqsamaruq.

24 Qaunakkutiluta avatmun pitchuk-sağutilutalu piqpakkutiliksraptiknun savaallau-taqahksraptiknunlu.

25 Katirağaqta atautchimun qapiqtangiguta, atrisunaqnagich ilañich iñuich katirağanaiqsuat. Ilitchuğigiksi Atangum aggitqinñialha. Taatnaqlugu pitchuksağutiyumaugut avatmun qapiqtangiguta ukpiqsriiptikni.

26 Uvvaami kaniqsiqqaagupta ilumutuuliğmik aas-riiñ killuqsaqtuinağupta ukpiqsriingiguta Christ-mik, piitchuq niğiugamik uvaptiknun. Atakkii at-lamik tunillaqutmik qaisaksramik killuutiptiknun piiññaqtuq.

27 Aglaan taatnatun iñuuniagupta niğiugiraksrağigikput iqsiñaqtuaq atanniiviksraq, ittuatun ikualaruatun piyaqquiñaqtuatun uumiksriuanik Agaayyutmik.

28 Iñuk suksraqangitchumi Moses-ñum maligutaksrañanik, taamna iñuk tuquruksrauruq ilunñuktaiłaakun ilisimariqahhiñaqpan malğunñik

unniiñ piñasrunik.

²⁹ Aglaan iñuk suksraqangitchumi Igñinanik Agaayyutim suksraqangitlunilu auñanik Christnum ipqiqsitigikkağmiñik, Agaayyutim taamna iñuk anasriññuqsatlukkisigaa. Taavruma pisaanñatigaa Ipqitchuaq Irrusriq iħuaqqutriruaq ilaanik.

³⁰ Iisimagikput kisuutilaana nipliqsuam itna ipqitchuani makpiğaani, “Akisaun pigigiga. Pigiitчуapayaaq akisağisigiga.” Uqaqmiñiqsuq itna, “Atanguruam atannigisigai iñugikkani.”

³¹ Iqsiñallapiağataqtuq anasriññuqsakkauruni Agaayyutmiñ iñuuruamiñ.

³² Itqallaksigik taipchua uvlut kanjisiqqaqaapsi ilumutuuruamik ukpiqsriruanñuqhusri. Iglutuğniğiksi sakiqniuliq atqunallapiaq.

³³ İlaatni pisaanñatigikkaurusri atniaq-siuplusriilu iñuich takkuatni, İlaatnisuli piqataulhiñaağuqhusriunniiñ tamatkunani taatna anjalatauruanun.

³⁴ Uvvasuli naglikjaaqatiqagūurusri isiqtauru-anik ikayuqlugich suli quviatchaugikhusri ivayaqtukkağaluaqapsi suurapsitñik, İlitchuğiplugu ilipsi suuraqaliksraqsi nakuutluktuanik nunuyumiñaitchuanik qılanmi.

³⁵ Taamna pisigilugu taluqsrairrutiqagitchi Atanigmun. Kamanaqtuamik akiliusriaqagnaqtusri nikaitkupsi.

³⁶ Aglaan anuqsrutiqaqtuksraurusri tupiksriİaağusri pisulhanik Agaayyutim. Atakkii akuqtuağiniağiksi İlaan akiqsruutigikkaña.

³⁷ Agaayyun nipliqsuq ipqitchuami makpiğaani, “Pivikisuurami aggiqsagumaruaq aggiğisiruq.

- Piñatchiaġumiñaitchuq.
- 38 Nalaunġasripkakaġa iñuugisiruq ukpiqs-riħhagun.
 Aglaan quyagiyumiñaitchiga iñuk tunuttuaq uvamniñ ukpiqsriñaiqhuni.”
Deuteronomy 32:35
- 39 Uvagut, ilaliqsuutiñgitchugut tamatkunani tunutlutinj piyaqqukkauniaqtuani, aglaan ilaurugut tamatkunani ukpiqsrimaaqtuani annautikkauplutinj.

11

Urrakusrautai Ukpiqsriħhum

¹ Iñuum ukpiqsrikami nalupqisruutigingiġaġigaa niġiugaġikkani. Nalupqigingiġaġigaa atuumaruk-sraq qiñiġnaqsigaluaqnagu.

² Sivulliavut taimani iñuuniagaġniqsut taavrumuuna ukpiqsriħkun. Taatnaqħugich uqaġillautakkaurut.

³ Ukpiqsriħkun kañiqsigikput Agaayyutim iñiqsitilañja nunamik siqiñiġmiglu uvlugianiglu uqaġiġmigun. Taavrumuuna kañiqsigikputtuuq iñiqsitilañja sunik qiñiġnaqtuanik sanñiagun iñuich ilitchuġingisañatnik isrummatigikkaġmikkun.

⁴ Ukpiqsriħkun Abel aatchuutiqaqtuq Agaayyutmun nakuutluktuanik tunillautmik Cain-miñ. Agaayyutim akuqtuġniġaa Abel-ñum tunillautaa uqaġiplugu nalaunñatilañja. Abel tuqugaluaqtitlugu ilitchitlarugutsuli ukpiqsriħhaniñ.

⁵ Ukpiqsriħkun Enoch aullautikkauniqsuq marrumakñja iñuuniaħiġmiñ tuquruksraunġitluni.

Taatnaqługu iñuich paqingiññigaat Agaayyutim aullautipmagu. Aullautikkaugaluqaqtitnagu uqałhum uqautigigaa ilumutun quyal-itñiktaununiplugu Agaayyutmik.

6 Aglaan iñuk ukpiqsriñgitchumi quyal-itñikkumiñaitchuq Agaayyutmik. Atakkii kisupayaaq piqatiqaguktuaq Agaayyutmik ukpiqs-riruksrauruq itilaanjanik suli akiliutiqaqtilaanjanik tamatkununa piliqillapiaqhutin pakaqaqtuanun inmiñik.

7 Ukpiqsriłikun Noah-m kiliktuus-riagigaa Agaayyutmiñ atuumaruksraq qiniğnaqsigaluaqnagu. Tupigiplugu Agaayyutim tillisaa umiaqpaliruaq annautiksrajanik qitunğami. Umiapqiliğmigun sagviqsinnigaa ukpiqsriñgihhat nunam iñui, aasriñ taavru-muuna patchisiqutinigai. Pisigiplugu Noah-m ukpiqsriłha Agaayyutim akuqtuğniğaa nalaunjasripkakkauplugu.

8 Ukpiqsriłikun Abraham tupiksriñiqsuq Agaayyutim tuqluqmani. Aullağniqsuq atlamun nunamun akuqtuiviksragmiñun paitchaktaaksrautmik, nalugaluanjaan napmun aullaqtilaani.

9 Ukpiqsriłikun iglaanjuruq nunami akiqsruutigikkanani Agaayyutim, irviqaqhuni palapkaaqpajni piqatigiplugik Isaac-lu Jacob-lu akuqtuiruak atunim akiqsruutauruamik Agaayyutmiñ.

10 Takku Abraham niğiugaqağniqsuq nunaqqiq-pajmik payanaitchuanik nappavilinjmik, Agaayyutim inmiñik nappakkanjanik maligutlugu sivun-niugutni.

11 Ukpiqsriġkun Sarah akuqtuiruq sayaksramik sinjaiyauġksraġmiñun kiñuviaksramik. Iġñirruq aaquagaġluanġaġmi, takku ukpiġiniġaa Agaayyun pitlaruanġuplugu akiqsruqtuaq.

12 Tarraasriiñ atausriq anġun Abraham tuqunaruatun inġmiñi ilġigaluqtuq kiñuvianiġniqsuq inġugiakhutiġ uvlugianġisun qilaum suli qavianġatun taġium siñaan kisitchuġnaitchuatun.

13 Tamatkua inġuich iluqagaġmiġ ukpiġiġaat Agaayyun, aasriiñ tuqurut akuqtuigaluqatiġ akiqsruutaauruamik. Aglaan qinġiqluġich immasraaġruk sivuniġmi quviatchaktitaurut. Piilaagaġinġitchaat avaknaqtautilaaqtiġ iglaanġutilaaqtiġlu marrumani nunami.

14 Inġupayaat uqaqamiġ iglaanġutilaaġmiknik marrumani nunami nalupqinaġiġaat pakaaqalaqtiġ kiñuniksrautmiknik.

15 Inġuich taipkua isrumagisruuniġumitruġ taimña nuna unisaqtiġ utiñhiñaugaluagaġniqsut pisukkumiġ.

16 Aglaan ilinġich kimmutiqaqtut nakuutluktuamik kiñuniksramik qilaġmi. Agaayyutim itqanaiyautiġaa nunaaqqiġ ilinġitñun, atakkii kannuġinġitchaa Agaayyutigiñiġuni Abraham-mun, Isaac-munlu, Jacob-munlu.

17 Ukpiqsriġkun Abraham tunillautiqalhiñaaġuġniqsuq Isaac-mik Agaayyutim uuktuaqmani aatchuutigiġisipmanġaan iġñituaġuni, taamna akuqtuaġikkaġa Agaayyutim akiqsruutaagun.

18 Piñhiñagaġniqsuq ukpiġiġiplugu Agaayyutim akiqsruutaa iġñiġmigun itnaqhuni, "Isaac-kun kiñuviaqagaġniaqtutin."

19 Ukpiġiniġaa Agaayyutmun aŋipkaġniałiksraŋa Isaac tuqunaruaniñ. Abraham-ŋum akuq-tuaġitqikkaa Isaac ilġaluaqtuaq tuqunaruatun liilaa.

20 Ukpiqsriłikun Isaac-ŋum piłiusriaqaqtitmigik Jacob-lu Esau-lu, isrummatigiplugu Agaayyutmun atuumapkaġisiłha akiqsruutigikkani sivuniksrami.

21 Ukpiqsriłikun Jacob tuquaqsikami piłiusriaqaqtitmigik atausriullaaplugik iġñak Joseph-ŋum. Aasriiñ putluni agaayumaagvigigaa Agaayyun turvigiplugu nuvua ayauppiagmi.

22 Ukpiqsriłikun Joseph-ŋum uqautiginiġaa aullalıksraŋat Israel-aagmiut Egypt-miñ. Tuquyasrikami urriqsuutigai qanuq savaaġiłiksraŋatigun sauniġmi.

23 Ukpiqsriłikun Moses-ŋum aŋayuqaakkiñ iriqsimaniġaa piñasruni tatqiñi aniqqaaqman. Qiñiqamitku piññaqnałha iyaalugruam iqsiñġitchuk umialgum tillisaiñik tuqqutquplugich aŋugaurat aniqammiurat.

24 Ukpiqsriłikun Moses iñuguanikami taiguqunaiġniqsuq iñunun iġñinjanik Pharaoh-m panian.

25 Piksraqtaagigaa aŋallaquqataulıksrani iñuiñi Agaayyutim, atakkii quviagingiġniġaa iñuunialiq qaġanaqtuaq akisuruaqtuummaan Pharaoh-m tupqani.

26 Isrummatiginiġaa nagliksaalıksraŋa Christ-ŋum kamanatluklugu piqalhaniñ akisurua-payaanıñiñ Egypt-ŋum, takku ukpipiaġniqsuq Agaayyutmun akilıġniagnipluni sivuniksrami.

27 Ukpiqsriłikun Moses-ŋum aullaġviginiġaa Egypt iqsigingitlugu Pharaoh-m qinnautaa.

Aullaqtuq ilipluni qiniqtuatun Agaayyutmik
 qiniqnaitchuamik. Taamna qiniquuraaq
 siimasraagutiginigaa.

²⁸ Ukpiqsrihikun Moses-um inillanigaa
 nigiqpagvikaag taiyuutiqaqtuaq Apqusraaqti-
 tauhigmik. Ukpigigaa Agaayyun uqaqman
 inuich tigusritquplugich ipnaiyaat anjatnik
 siqillautiksranitnik tupqisa talunitnun. Agaayyutim
 ilaksiatqungitchai piyaqquraumun Israel-aagmiut
 anayukhiich.

²⁹ Ukpiqsrihikun Israel-aagmiut ikaagnigaat
 tagiuq atiqaquuaq Red Sea-mik paliumaruakun
 nunakuagmatun. Egypt-miut taatnatun
 ikaaqsaqaluaqniqsut, aglaan iluqatin ipiniqsut
 imikun.

³⁰ Ukpiqsrihikun Israel-aagmiut kaivraagnigaich
 katchini Jericho-m tallimat malgunni uvluni. Taat-
 naqhutin katchich katagaalaniqsut.

³¹ Ukpiqsrihikun Rahab akiisuk tukkuqinigaat
 nalunaqtuakun takkuuqtit. Taatnaqhuni
 piyaqqungitchuq piqatigilugich Jericho-gmiut
 ukpiqsrihgitchuat Agaayyutmik.

³² Sumiksulitai uqapsaagisivik? Pivikitchuq
 uqautigisaqupkich Gideon, Barak-lu, Samson-lu,
 Jephthah-lu, David-lu, Samuel-lu, sivuniksriqi-
 railu Agaayyutim.

³³ Ukpiqsrihikun taipkua akimaraqtut
 umialinini, nalaunnarualiqiplutin, akuqtuiplutin
 akiqsruutigikkanik Agaayyutim, umitlaplugich
 qaninich lion-nat,

³⁴ qamitlaplugu ikualapiaqtuaq ikniq,
 annakhutin savikpakun tuqqutauhigmin,
 sayaitchuat sayaktusriplugich, sapiqnaqsiplugich

anuyahigmi akiilitlasiplugich anuyaktinich atlat nunat,

³⁵ unniin agnat akuqtuiplutin tuqunaruumiknik anitqiksitaupmata. Atlat inuich nanjitauniqsut tuquhiinaaguqhutin ayaklugu annagviksraqtin, nigiuagaqahutin anitqihiksragmiknik nakuutluktua-mun inuukigmun tuquanikkumin.

³⁶ Atlattuuq nagliksaaqmiinqsut mitautigitchi-uplutin ipigaqtuqsiuplutinlu qiliqugillu isiqtaup-kaqlugich,

³⁷ uyaganiglu miluqtuqsiuplutin, uluaqtuqlugich aviklugillu, uuktuaqsiuplutin, tuqqutauplutin savikpakun, qipiplutin atnugaaqhutin ipnaich aminitnik tuttuuuraisalu, piilliuqhutin, ihuilliuqtitaplutin, atniaqsiuplutin,

³⁸ qipiplutin suviksrailaami ingini, inuuniaqhutin sisini nunamilu uyagahunmilu. Inuin nunam nalig-ingitchaich tamatkua!

³⁹ Iluqatin tamatkua ilisimariqaqtut nalupqi-naigutriruat ukpiqsrihigmiknik uqagillautaqlugich. Aglaan nalliat akuqtuihgitchuq inuunhagmin Agaayyutim akiqsruutigikkaanik.

⁴⁰ Agaayyun sivunniutiqaqtuq naku-utluktuumik uvaptiknun, itna, taipchua naamasripkakkauruksraupmiut piqatigiluta tikiinhiqaqtigut anayyuqautaanun Agaayyutim.

12

Agaayyun Aapakput

¹ Taipkumatitun ukpiqsriruatitun ilisimariqaqtuguttuuq avatanjutriruanik uvaptiknik nuviyatun, aasriili tamatkua uqagihinaugaat ukpiqsrihqput. Aqpaliutraqtitun piiqlugu

unaviqutaġikkanani, ki, piigāglavut qilamipiaq
killupayaat unaviqutaġikkavut maliguta
Ataniġmik. Aqpaliutraqta iġlutuiġkun
tikiññialhanunaglaan kinilirviksrapta.

² Ataramik qiñiqsimalakput Jesus aullaġniiraalu
naamasriraalu ukpiqsriġapta, [atakkii
tunḡavigigaa Agaayyun iluqnauqhuni].
Pisigiplugu quvianaqtuaq akiljusriaksrani
sukstraġingitkaa kanḡunaqtuaq tuquliq sannigutami.
Aasriiñ aquvittuq Agaayyutim taliqpian tunḡaanun
aḡalatchiqataupluni.

³ Jesus iġlutuipmiñiqsuq qanusripayaanik
akilliliuġutinġitnik killuliqirit. Isrummatigi-
raksraġigiksi Jesus piyuaqsiugupsi taatnatun,
minguġaḡitchumuusriġi qapiḡasriraġaḡiġusri
maliguaḡapsitni Christ-mik.

⁴ Killuqsaun ayyauqtuġaluagiksi, aglaan ayyauq-
tunġitchiksi pigiitchuaq tuquḡapsitñunaglaan.

⁵ Puuyuguknaġiksi Agaayyutim pitchuksaagilha
ilipsitñun itna liilaa uqagipmatun qitunġamun,
“Iġñiij, suksraġiñġiġñiaqnagu nalġuqsruutaa
Atanġum

unniñ qapiḡasiñak iñiqtiqpatin.

⁶ Takku Atanġum nalġuqsruġaġigai tamatkua piq-
pagikkani,

suli annauksraqḡugich iñupayaat
iġñiġiliutikkani.” *Proverbs 3:11, 12*

⁷ Iġlutuqtaksraġigiksi nalġuqsruutaa Agaayyutim.
Aḡalattaġigaasri iġñiġikkaġmisun. Qanusriuva una
iġñiġuruuq aapauruam anasriñjuqsatlaisaḡa?

⁸ Agaayyutim iġñipayaaq ataramik
iñukkuksaġniġaa taatnatun. Ilipsi

nalġuqsruqsimaitchupsi aapailapsisun ilumutun
iġñiġiliutipkaqsimaiññiqsusri ilaanun.

⁹ Uvvasuliuna, aapapta nunami
nalġuqsruġaatigut aasriisuli uvagut kamagisuu-
plugich. Kamaksriruksrauruguttuuq Aapañatnik
irrutchipsa pitlġluglu aapaptikniñ nunami,
atakkii iñukkuksairuq uvaptiknik isrutchuamun
iñuukigmun.

¹⁰ Sivikisuurami aapapta nalġuqsruġaġigaatigut
nalaunñanasrugikamitruñ. Aglaali Agaayyutim
nalġuqsruġaġigaatigut piññagviksraptiknun
ipqiatigisrukhta inmisun.

¹¹ Iluqani nalġuqsruun quvianaitchuuruq
atniġñaqmiuq. Aglaan aquvatigun nalunaigūuruq
qanuq nalġuqsruun nakuutilaaja Agaayyutim
qitungaġikkanjñun, tupiksriġigmiktigun iñuguqtut
atuitlasiruat nalaunñaruamik suli iñuuniaqtuat
qiñuiññakun.

¹² Taamna pigilugu sayyiqsigiñ nivināsriruat
argasri suli sayaitchuat niusri; qapināsiñasri.

¹³ Qaiqsisigiñ apqutiksrañat isigapsi. Aasriiļi
sayaitlutiñ ukpiqsriruat pisrulguitchuatun
puukaġumiñaitchut atniġutiñ, aglaan mamititaulu-
tiñ saññisitqiññiaqtut.

Ilisauttutit suli Kiliktuutit

¹⁴ Qiñuiññaqautrisitchi iñupayaanun, iluqnauqsi-
malusri Agaayyutmun. Iñuum iñuunianġitchuam
taatnatun qiñitlasriyumiñaitchaa Ataniq.

¹⁵ Qaunatqiagigitchi kiñaanñiñ iñuk
suliqutiksringiġñiaqani iluaqqutaanik Agaayyutim.

Qaunagingitchupsi iñuich tikitpiaqtut akun-napsitñun miqutchisuuruat isrumagiiliqsitlusri, atriplugu kanjgruaq maqupkairuaq nauriamik.

¹⁶ Naagaunniñ iñuk atlatuqtauviaqtuq agaayyi-aqtaitłuni Esau-tun inilgaanimma. Esau tuniriruq paitchaktaaksrautigaluagmiñik anayukliukigmigun atautchimun niğniğmun.

¹⁷ Iisimakkapsisun, aquvatigun Esau-ñum piññaaguqamiñ piññaaktaaksrautni itigautiruq. Satuqsagaluagaa qulvimigun aglaan Isaac isrummitqikkumiñaiññaniñniqsuq.

¹⁸ Ilipsiasriñ, tikisimaitchusri iñgimun aksinñaitchuanun atriplugu iñgiq atilik Sinai-mik. Israel-aagmiut imani qiñignigaat iñgiq ikualaruq ikniğmik. Kiñuagun taaqsiñiqsuq anuqligullapiaqhuni.

¹⁹ Taipkua iñuich tusraaniqsut qatrananik qalguqtautim suli nipitullapiaqtuanik nipinik katluktun. Tusraaruat iqsitckakpagitłutin uqapsaaqtut nipimun uqautitqiqungitłutin.

²⁰ Agaayyutim tiliñigai, “Niğrutimunniñ aksik-pagu iñgiq miłuqtukkauniaqtuq uyaganik.” Aglaan iñuich tatamiłallaktut.

²¹ Iñgim qiñiqsaħa tatamnallapiağataqtuq. Moses-unniñ uqagñiqsuq, “Atqunallapiaq iqsitckakłuna uuliksiruħa.”

²² Aglaan tikiññaniktusri Agaayyutim nayuutikhanun tikitmatun iñgimun atilñmun Zion-mik, suli nunaaqqiqpananun iñuuruam Agaayyutim Jerusalem-mun pakmani ittuamun, suli israguliñnun kisiññağumiñaitchuanun.

²³ Tikitchusri katiqpagviatnun anayukliuplutin iğniñiñ Agaayyutim atinich aglausimaruat pak-

mani. Utlautirusri Agaayyutmun atangatnunlu iñupayaat irrusriñitñunlu nalaunñaruat iñuich tuqu-ruat naamasripkakkauplutin pakmani.

24 Utlautipmiusri Jesus-mun akun-nigutauruamun aatchuqtuamun nutauruamik sivunniugutmik iñun. Christ-ñum killuqsautaiquplugich iñuich maqipkagnigaa auni sannigutami. Aunja Abel-ñum tuqqutauruaq uqautiqalhiñaqtuq akisautmik, aglaan aunja Christ-ñum uqautiqaqtuq natqigutriñigmik.

25 Naalagnisritchi Agaayyutmun uqaqtuamun ilipsitñun pakma. Ayaiñasri ilaanik taipkunati-tun Israel-aagmiutitun. Annagviksraiññiqsut anas-riñjuqsaqsiuñigmik ayaummitñikamiñ kiliktuqtau-ruamik ilinñitñik maani nunami. Agaayyutim anasriññutluallakkisigaatigut tunutkuptigu ilaa kil-gityaqtigikkaqput qilañmiñ pakma.

26 Inilgaan Agaayyutim iliqsraqtilhiñağaa nuna uqaqami iñgimi atilinmi Sinai-mik, pakmaaglaan ilaa akiqsruqtuq nipliñhuni, “Atausripsaami iliqsraqtinniağiga nunalhiñaungitchuaq aglaan taputiniaqmigigaptuuq qilak.”

27 Taavruma uqalhum “atausripsaami” nalupqinailłapiağaa Agaayyutmun supayaaq iñiqtağikkani atlanñuqtitkisiñiplugu. Aasriñ kisimi iliqsraqtitanğitchuaq itchumaagisipiaqtuq.

28 Taatnaguta akuqtuiñiaqtugut isruitчуamik kiñuniğmik iliqsraqtitanğitchuamik Agaayyutim anjaayuqautaani. Aasriñ quyyatigilakput Agaayyun savautilugu akuqtuyunağuta kamaksriñikun taluqsriñikunlu,

29 atakkii Agaayyutigikkaqput su-ungñirağaqtuatun ikniqtun ittuq.

13

Aqulliich Alġaqsrutit

¹ Piġpakkutititchi ataramik aniaqatigiilapsigun Christ-kun.

² Suksraġingitchuksraurusi tukkuġiñnaġimik takku ilaṇich iñuich tuyuġmiaqaġniqsut israġuliṇnik nalunṇaisa israġulgutilaanṇitnik.

³ Itqaumasrigik tamatkua isiqsiviṇmiittuat isiqsiviṇmiitqatigipmatun ililugich, tamatkualu aṇallaqḥuksiuruat nagliksaaqatigipmatun timipni ililugich.

⁴ Katchuusrimaḥiq kamakkutiqaqtuksrauruq akunġapsitni. Ilaqatigiiksuak katchuusrimaḥiqtik ipqisittaksraġigaak tuniqsimmatilutik avatmun. Agaayyutim atanniġisigai atunim iñuich sayunaruatlu atlatuqtuatlu.

⁵ Kimmutiqatlusruṇaqsri maninṇmik, apaigilugu pigikkaqsi. Agaayyun niqliqsimaruq,

“Unitchumiñaitchikpiñ

unniiñ suksraaġumiñaitchikpiñ.” *Deuteronomy 31:6*

⁶ Taatnamik nalupqisrunġitluta nipliḥhiñaurugut,

“Atanġuruaq ikayuqtigigiga.

Iqsiyumiñaitchuṇa iñuum qanuġaṇaunniiñ.”
Psalms 118:6-7

⁷ Itqaumasigik aṇalatigikkasri uqautriruat ilip-sitñun uqaḥhanik Agaayyutim. Ukpigutiqaġitchi taipchunatitun iñuuniaġimikni suli isrummatig-ilugu qanuq tuquḥhat.

⁸ Jesus Christ atlanṇutlaitchuq ikpaksraġlu, uvlu-paġlu, taimuṇalu.

9 Iñuñmun avallaktitnasri atlakaagiisigun atlanaqtuanuϕlutinj ilisauttutinjisigun malingiqϕplusri Agaayyutim ilumutuulhanik. Nakuuruϕ sayyikkaugupsi ukpiqsriϕipsitñi Agaayyutim iluaqquataagun; sayyigumiñaitchusri ukpiqsriϕipsitñi maliktuiñagupsigik iñuuniaqutit tunillautitigun niqinik. Tamatkua iñuuniaqutit tunillautitigun anniqsuutiginiangitchaich iñuich iñuuniaquatuat tamatkunuuna.

10 Uvaguttuuϕ tunillautiqaqtugut. Taamna Jesus tuquruuϕ sannigutami. Tuquulhagun Jesus-ñum piliusriaqaqtugut. Aglaan agaayuliqsit savautrisugaaquatuat ipqitchuami inimi maani nunami niggivigitlaitchaat tunillautigikkaqput. [Taamna itnautauruuϕ, tamatkua anniqsukkauniruat tupiksriϕigmiktigun iñuuniaqutinik piqataulguitchut uvaptikni.]

11 Ukiugagipman qaukhiata agaayuliqsit qamuñautiraǵigaa auñat niǵrutit ipqiññiqsramun inimun tunillautigisaqǵugich iñuich killuqsautaiquϕlugich, aasriiñ tuqunaruat niǵrutit timinjich ikipkaqtitlugich silataani nullaaqtuǵvium.

12 Taatnatun Jesus-tuuϕ tuqupmiuϕ sannigutami silataani nunaaqqim, tunillautigisaqamiuñ auni iñuich killuqsautaiquϕlugich.

13 Taatnaǵutaasriiñ ilaanukta silataaniittuamun nunaaqqim, iglutuutiqaǵuta iñuich naǵǵuqsruϕpatigut pisigilugu ilaa.

14 Piitchugut kiñunipiamik maani nunami, aglaan nigiuqtugut kiñuniksramik isruitчуamik qilañmi, aasriiñ utaqǵigikput ukpiqsriϕikun.

15 Pisigilugu Jesus-ñum savaaǵikkaña uvaptiknun, nanǵaqsimaaglakput Agaayyun

quyalugu atarallapiamik. Quyyativut
asriagiksaatitun ittut aatchuutigikkavut
Agaayyutmun tunillaqtuutigiplugich.

¹⁶ Nakuurualiqisimaagitchi ikayuutilusri
tamatkunuja inuqsraqtuanun. Taatnatchich
qaisauruat Agaayyutim quyagillapiagai.

¹⁷ Tupigisigik iñuich anjalatigikkasri anjalatillusri
ilinjitñun, atakkii kiggutiqaqtaksragigaat
Agaayyun pisigilusri. Taatnaqhutin
qaunaksrirut iñuuniañapsitñik. Tupigigupsigin
savaaqtin quviatchaugiutiginiagaat, aglaan
sakiqniuqtikupsigin piññautigiyumiñaitchiksi.

¹⁸ Qaugrimmaagiutillautaqagtugut patchi-
saitchuamik iñuuniallautağukhuta supayaakun.
Taatnamik agaayutillanñaqtigut.

¹⁹ Suvaluk agaayutqugipsi utiqtitauliksramnun
ilipsitñun qilamipayaaq.

Agaayutiq

²⁰ Agaayuruja Agaayyutmun aatchuiruamun
qiñuiññamik. Jesus tuqukami sannigutami
kamanaqsipluni munaqsriğugtuq uvaptiknun,
ipnaisun ituaguut, suli maqipkaqamiun
auni nalupqinaigñigaa nutaaq isuksraitchuaq
sivunniugutauruaq. Piquutigiplugu taamna
Agaayyun anitqiksitchiruaq atannaptiknik Jesus-
mik tuqunaruaniñ.

²¹ Aasriiñ pakma Agaayyutim ikayuğlisituq
pitlasilusri pisuğigikkañanik supayaakun.
Savaglisuq ilipsitñi akuqtuyunaqtuamik inmiñun
Jesus Christ-kun. Kamakkutiqağisigikput pakma
qañapaglu. Amen.

Aqulliich Iłammiuğutit

22 Aniqatiumaan, iniqsruagipsi
 naalagnitquplugich uqalitka pitchuksaağutauplugich
 ilipsitñun tuyuutigikkatka ukunani naitchuani
 tuyuutini.

23 Ilisimatqugipsi aniqatigikkaqput Timothy
 patchisaiqsitaułhanik isiqtauvinmiñ. Aggipqau-
 raqpan iluqanuk qinñigiağisigipsi.

24 Tuyugivut nayaanğamik iluqaisa
 aňalatigikkasri ukpiqtuanuruapayaatlu.
 Taapkua Italy-miñ piruat tuyuqmigaasri
 ilammiugutillautamik.

25 Agaayyutimtuq tugluaglisi
 ihuaqcutillautağmigun.

**Ippitchuat Makpigaaat - Agaayyutim Uqalhi
Inupiatun**

The New Testament in Northwest Alaska Eskimo

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Inupiatun, Northwest Alaska (Northwest Alaska Eskimo)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

46cece15-9127-50b3-bf07-88a1082e7ab6